

Rendbíróság kiszabása munkakönyvek késedelmes kiállítása miatt.

A külkereskedelmi miniszter Szigony József, a Lignimpex Fa- és Papíripari Külkereskedelmi vállalat főosztályvezetője ellen 300 Ft, Hámori Rezsőné, a Lignimpex Fa- és Papíripari Külkereskedelmi vállalat személynéi osztályának vezetője ellen pedig 500 Ft rendbíróságot szabott ki a 227/1950. (IX. 7.) M. T. számú rendelet 1. §. (1) bekezdése alapján, mert a vállalatnál több dolgozó részére a munkakönyvet, az arra megszabott határidőre nem állították ki, s ezzel a tervgazdálkodás érdekét megsértették.

Vállalat elnevezésének megváltoztatása.

A belkereskedelmi miniszter az 1950. évi 32. számú törvényerejű rendelet 16. § (2) bekezdésében biztosított joga alapján az Orosházi Állami Áruház Vállalat elnevezését az alábbiak szerint változtatta meg:

A vállalat elnevezése: *Orosházi Állami Áruház*, (84.315/1951.)

Vállalatok tárgyának módosítása.

A belkereskedelmi miniszter az 1950. évi 32. számú törvényerejű rendelet 16. § (2) bekezdésében biztosított joga alapján a *budapesti Cipőnagykereskedelmi Vállalat és a Szegedi Cipőnagykereskedelmi Vállalat* tárgyát az alábbiak szerint módosította:

A vállalat tárgya: *Lábbelik nagykereskedelmi forgalombahozatala*. (84.316/1951.)

Körrendeletek és leiratok

Újítási és észszerűsítési ügyek intézésének szabályozása.

A belkereskedelmi miniszter 386.010/1951. számú körrendelete a főfelügyelete alatt működő központokhoz, egyesületekhez, gazdasági iradához és állami vállalatokhoz, valamint a budapesti városi és a megyei tanácsok végrehajtóbizottságának kereskedelmi osztályaihoz.

Az újítási ügyek intézését az 56/1951. (II. 27.) M. T. sz. rendelet szabályozza. E rendelet 12. §-ának (3) bekezdése értelmében a minisztertanács az illetékes minisztert hatalmazta fel arra, hogy az alárendelt újítási szervek eljárását az Országos Terhivatal elnökével egyetértve rendelettel szabályozza.

Ebben a körrendeletben külön nem szabályozott, nem részletezett kérdésekről a hivatkozott 56/1951. (II. 27.) M. T. sz. rendelet, valamint az Országos Találmányi Hivatal kiadásában megjelent „Az 56/1951. M. T. számú Újítási Rendelet és Magyarázata” című ismertető az irányadó.

Fentiek értelmében a következőket rendelem:

I. Az újítás fogalma és díjazása.

1. Újítás minden javaslat, amelynek megvalósítása a népgazdaság részére valamilyen gazdasági vagy egyéb hasznos eredménnyel jár, ha annak bevezetése a benyújtás helyén igazolhatóan nincs tervbevéve.

2. Az újítás lehet:

- műszaki tökéletesítés,
- termelési észszerűsítés,
- üzgyviteli (adminisztratív) észszerűsítés.

3. Az újítót, javaslatának elfogadása és megvalósítása esetén, a fenthivatkozott rendeletben megállapított szabályok szerint díjazni kell.

4. Az újítónak járó díjat az a vállalat köteles fizetni, amely az újítást megvalósítja.

A műszaki tökéletesítésekkel és termelési észszerűsítésekkel kapcsolatos költségeket, díjazásokat az Orszá-

gos Számviteli Bizottság határozatának megfelelően kell elszámolni, vagyis:

Az újítási díjak költségeit a pénzügyi előirányzat 9-es alszámláján kell megtervezni, a tapasztalati számok figyelembevételével. A kifizetett újítási díjakat az 571-es sz. „Újítók díjazása” című számlán kell elszámolni.

Az ügyviteli (adminisztratív) észszerűsítéseket az igazgatói alapból kell jutalmazni.

Amennyiben erre az igazgatói alap nem lenne elegendő — tekintettel arra, hogy az igazgatói alapból kell jutalmazni a munkaversenyben kitűnt élenjáró dolgozókat és a vállalatvezető által kitűzött feladattervek megvalósítói is — az újítási kísérleti költségek számára biztosított negyedévi beralap 0.5%-ából is fizethetők az észszerűsítési jutalmak.

Az előbb említett negyedévi beralap 0.5%-ából kell fedezni elsősorban az újítások kikísérletezésének, bevezetésének, az újítási mozgalom fejlesztésének és népszerűsítésének, a pályázati (ötlet)-napoknak és a tapasztalatcseréknek a költségeit. Az ügyviteli észszerűsítéseket csak olyan mértékben szabad a 0.5%-ból díjazni, hogy az erre a célra kifizetett összeg ne veszélyeztesse a keret előbb említett eredeti rendeltetését.

II. Szervezeti szabályok.

1. Az újítással kapcsolatos ügyeket a következő szervek intézik:

- Műszaki Fejlesztési Hivatal,
- Országos Találmányi Hivatal,
- belkereskedelmi miniszter és a minisztérium újítási csoportja, illetőleg Újítási Döntőbizottsága,
- a minisztériumi szakfőosztályok újítási bizottságai és újítási megbízottai,
- a kereskedelmi központok, egyesületek, városi és megyei tanácsok kereskedelmi osztályainak újítási bizottságai és újítási megbízottai,
- vállalatok újítási bizottságai és újítási megbízottai.

2. A kereskedelmi központok, egyesületek, városi és megyei tanácsok kereskedelmi osztályai, valamint a vállalatok vezetői újítási bizottságot és újítási előadót tartoznak kijelölni, aki lehetőleg szakmai ismeretekkel rendelkezik.

Az újítási bizottság elnökből és két tagból áll. Az elnököt a szerv vezetője jelöli ki, az egyik tagját a szerv helyi szakszervezeti bizottsága, a másik tagját pedig a feleltes szerv küldi.

A kijelölt újítási előadó egyúttal lássa el a munkaverseny irányításával kapcsolatos feladatokat is. A munkaverseny-újítási előadó csak olyan mértékben bízható meg egyéb gazdasági munka elvégzésével, amennyiben az a munkaverseny-és újítási ügyek intézésében nem gátolja. A munkaverseny-újítási előadót lehetőleg az üzemgazdasági osztály dolgozói közül kell kijelölni. Ugy az újítási bizottság, mint a munkaverseny-újítási előadó munkája elsőrendű fontosságú gazdasági munka, melyet munkaidő alatt kell végezni. A munkaverseny-újítási előadó munkája nem menti fel a vállalat vezetőjét az arról, hogy a vállalat verseny-és újítási mozgalmáért elsősorban ő felelős.

Az újítási bizottság elnökét és tagjait, valamint a munkaverseny-újítási előadót leváltani, illetőleg más munkakörbe helyezni csak indokolt esetben, a feleltes szervhez történt bejelentés után lehet.

Az újítási bizottság és a munkaverseny-újítási előadó munkájának jó elvégzéséhez a vállalatvezető minden segítségét, tehát gyors- és gépirői munkák elvégzéséhez szükséges munkaerőt, megfelelő helyiséget, telefont, stb. köteles biztosítani.

3. Szakvélemény és kalkuláció megadására a vállalat vezetője köteles meghatározott személyt vagy személyeket kijelölni, akik ezt a munkát személyi felelősségük terhe mellett kötelesek elvégezni, a bizottság által megadott határidőn belül.

A szakvéleménynek határozott állásfoglalást kell tartalmaznia, a javaslat elfogadása vagy elutasítása mellett. A kalkuláció részletes és pontos legyen.

A bizottság a szakvéleménnyel ellentétes döntést is hozhat.

4. Az újítási bizottság a felügyeleti szerv kiküldöttjének távollétében javaslatokat nem utasíthat el.

5. A kísérleti költségek összege nem lehet magasabb, mint amennyit a javaslat megvalósításával várható gazdasági eredmény feltétlenül indokoltá tesz.

6. Az újítási megbízott a legrövidebb idő alatt, de legkésőbb a benyújtás idejétől számított két héten belül, a javaslatot teljesen előkészítve, megfelelő és megbízható szakvéleményekkel ellátva, köteles az újítási bizottság elé terjeszteni, úgy hogy a bizottság a tárgyaláson feltétlenül döntést tudjon hozni. A bizottság döntése a következő lehet: elfogadás kipróbálásra, elfogadás bevezetésre, elfogadás bevezetésre és tapasztalatcserére továbbadásra, elfogadás úgy, hogy azt mint találmányt az Országos Találmányi Hivatalhoz is be kell jelenteni, elutasítás.

A kísérlet időtartama legfeljebb 30 nap lehet. A határidőtől csak indokolt esetben lehet eltérni. A halasztás okát és az új határidőt az újítási megbízott a bizottsággal tartozik közölni és ezt jegyzőkönyvbe kell venni.

Ha a javaslat olyan, hogy a vállalat célkitűzései és felépítése szerint ott nem valósítható meg, de egyébként jónak látszik, feltétlenül a felettes újítási szervhez kell továbbítani.

Minden bizottsági ülés első napirendi pontjaként ellenőrizni kell az előző ülésen hozott határozatok végrehajtását.

Az újítási bizottság minden ügyben köteles határozatot hozni és csak már letárgyalt ügyet terjeszthet indokolt esetben (fellebbezés, elvi döntés kérése, vezetői állású javaslat, stb.) felettes szervéhez.

Az újítási bizottság üléséről jegyzőkönyvet kell felvenni három példányban. Egy példányt a vállalat vezetője kap, egy példányt az újítási megbízott, egy példányt pedig a felettes szervhez kell küldeni. A jegyzőkönyv tartalmazza az ülés helyét és időpontját, a bizottság tagjainak nevét, a javaslattevő nevét és munkakörét, a javaslat rövid leírását és a hozott határozatot. A bizottság tagjainak hozzászólását, véleményét csak azok kifejezett kérésére kell jegyzőkönyvbe venni.

A javaslattevőt a bizottság döntéséről értesíteni kell. Az értesítés világos, érthető indokolást tartalmazzon és a javaslattevőt újítói tevékenységének további folytatására buzdítsa. Az értesítést a bizottság ülésétől számított 5 napon belül el kell juttatni a javaslattevőhöz. Elutasítás esetén közölni kell javaslattevővel, hogy a döntés ellen fellebbezéssel fordulhat a döntést hozó bizottság felettes újítási szervéhez. A fellebbezéseket a bizottság három napon belül köteles továbbítani az ügyre vonatkozó összes iratokkal együtt.

7. Az elfogadott műszaki tökéletesítéseket, termelési észszerősítéseket és ügyviteli (adminisztratív) észszerősítéseket a javaslattevő munkakönyvébe a vállalat vezetősége köteles bevezetni.

8. Ha a benyújtott javaslatok száma ezt indokoltá teszi, — a javaslatok gyors elintézésének érdekében több újítási bizottságot is lehet felállítani.

9. Az újítási előadó feladata arról gondoskodni, hogy a vállalat vezetője az elfogadott újításokat a megfelelő tervbe (pénzügyi, munkaügyi, beruházási, stb.) bevegye. Ha a vállalat vezetősége az elfogadott újításokat a megfelelő tervbe nem vette volna be, az újítási előadó köteles ezt felettes szervének jelenteni.

10. Az újítási előadó ellenőrizze, hogy a vállalat vezetősége az elfogadott újításokat haladéktalanul bevezeli-e.

III. Az újítói tevékenység tervszerű fejlesztése.

1. Az újítói tevékenység tervszerű fejlesztése érdekében a vállalatok vezetői a minisztérium illetékes szakfőosztályától, a kereskedelmi központtól, egyesülettől, tanács kereskedelmi osztályától kapott szempontok alapján kötelesek meghatározni a vállalatok gazdasági célkitűzéseit, súlyponti feladatait, szűk keresztmetszeit, tehát azokat a feladatokat, melyeket munkaversennyel, újításokkal, észszerősítésekkel lehet és kell megoldani.

Ezeket a munkaverseny-újítási feladatterveket ismertetni kell a dolgozókkal, hogy versenyvállalásaikat, újítási, észszerősítési javaslataikat elsősorban ebben a feladattervben foglalt célkitűzések megoldására tegyék meg.

2. Tapasztalatcsere céljából az újítási előadók kötelesek megküldeni felettes szervükhöz azoknak az elfogadott javaslatoknak pontos leírását, melyek véleményük szerint más vállalatnál is használhatók.

A felettes szerv újítási bizottsága a tapasztalatcserére megküldött újításokat vagy észszerősítéseket úgy köteles tárgyalni, mint a közvetlenül beérkezett javaslatokat és amennyiben azok megfelelők, bevezetésüket el kell rendelni a felügyelete alá tartozó vállalatoknál.

A tapasztalatcsere folyamán átvett műszaki tökéletesítések és termelési észszerősítések díjazása az 56/1951. (II. 27.) M. T. sz. rendelet határozatai értelmében történik. Az ügyviteli észszerősítéseket a vállalatvezető a saját vállalati észszerősítésekhez hasonlóan jutalmazza.

A vállalatok közvetlen felettes szerveihez tapasztalatcsere céljából érkezett újításokat, észszerősítéseket, ha azok előreáthatólag nemcsak a saját felügyeletük alá tartozó vállalatoknál vezethetők be, meg kell küldeni az illetékes minisztériumi szakfőosztálynak.

Szempontok a „Pályázati Nap”-ok megtartásához.

Az újítási- és észszerősítési mozgalom fejlesztése, az önköltségcsökkentés, az anyagtakarékosság, a pótlanyagok felhasználása, az adminisztrációs munkák, a szállítás, raktározás jobb megszervezése és a kereskedelemben meglévő hatalmas rejtett tartalékok feltárása érdekében a vállalatoknál pályázati (ötlet)-napokat kell tartani. Kiseb vállalatoknál kethónaponként, nagy vállalatoknál havonta egyszer.

A pályázati napon megoldandó feladatokat a vállalat munkaverseny és újítási feladatterve alapján a vállalat vezetője állítja össze, a munkaverseny-újítási előadó közreműködésével, úgy hogy a pontok érthetőek, egyszerűek legyenek. A pályázati napi felhívás mutasson rá arra, hogy az egyes munkaterületeken mi volt eddig a hiba, mit kell javítani, milyen megtakarítás várható a jó megoldástól.

A pályázati nap feltételeit, a megoldásra váró feladatokat a pályázati napot megelőzően legalább 8 napon keresztül ismertetni kell a vállalat összes dolgozójával.

A pályázati napot a vállalat vezetője nyissa meg és ismertesse a megoldásra váró feladatokat. Ezután a tárgysorozatnak megfelelően a dolgozók elmondják javaslataikat. A javaslatokat ezt megelőzően írásban is be lehet adni, de akkor is fel kell olvasni a pályázati napon, hogy a dolgozók annak tartalmát megismerjék. A bizottság által elfogadott javaslatokat a helyszínen kell díjazni és meg kell jelölni személy szerint azokat, akik az elfogadott javaslat megadott határidőig történő bevezetéséről gondoskodni tartoznak.

A díjazás összege álljon arányban a megoldott kérdéssel, a mutatkozó megtakarítással. A díj alsó határa 20 Ft, felső határa kb. 200 Ft. A kifizetéseket a 0.5%-os keret terhére kell teljesíteni.

A bizottság tagjai: a vállalati párt-, szakszervezeti szervek megbízottai, gazdasági szakemberek és kiváló dolgozók legyenek.

A bizottság döntéseit megfelelően indokolni kell.

A pályázati napon jegyzőkönyvet kell vezetni és ennek egy példányát meg kell küldeni a közvetlen felügyeleti szervhez, hogy az a megfelelő javaslatok szélesebb körű bevezetéséről gondoskodhasson. A pályázati napon a közvetlen felügyeleti szerv megbízottja legyen jelen.

A pályázati nap ne húzódjon el. Ha a tárgysorozatba sok pontot kellene felvenni a feladatterv alapján, akkor vagy gyakrabban kell tartani pályázati napot, vagy pedig kisebb vállalati egységeként.

A pályázati nap megtartására megfelelő méretű és dekorált helyiségről kell gondoskodni és arról, hogy minden résztvevő számára legyen ülőhely.

Konkrét feladatok megoldásáért előre meghatározott összegű pénzjutalmat lehet kitűzni.

IV.

E körrendelet megjelenésével a 380.165/1950. (K. E. X. 8.) számú körrendelet hatályát veszti. (Előadó: Hetel László.)

Budapest, 1951. évi május hó 29-én.

Tausz János s. k.,
miniszterhelyettes.

Az állam gazdálkodó szerveinél foglalkoztatott ügyészek magányakorlata.

A belkereskedelmi miniszter 84.350/1951. számú körrendelete a főfelügyelete alatt működő kereskedelmi központok, egyesülések, gazdasági iroda és vállalatok vezetőihez, valamint a budapesti városi és a megyei tanácsok kereskedelmi osztályaihoz.

A Népgazdasági Tanácsnak az állami gazdálkodó egységek jogi ügyeinek ellátása tárgyában hozott 118/7/1949. N. T. számú határozata az állami gazdálkodó egységek által foglalkoztatott ügyvédeknek megtiltja magányakorlat folytatását.

Arról értesültem, hogy egyes állami vállalatok ügyészei a Népgazdasági Tanács fentebb hivatkozott határozatában foglalt tilalom ellenére magányakorlatot is folytatnak. A Népgazdasági Tanács tiltó rendelkezésének betartását fontos közérdek indokolja. A tilalom megszegése az állami fegyelem betartásának mellőzését jelenti és ilyen esetekben a magányakorlatot is folytató vállalati ügyész ellen fegyelmi eljárásnak van helye.

Felhívom Címet, kísérje figyelemmel az állami gazdálkodó egységek által foglalkoztatott ügyvédek magatartását abból a szempontból, hogy magányakorlatot folytatnak-e. Fel kell hívni az állam gazdálkodó egységeinél foglalkoztatott ügyvédek figyelmét a magányakorlat folytatásának tilalmára és olyan esetekben, amikor a vállalati ügyész a tilalom ellenére magányakorlatot folytat, ellene fegyelmi úton a legszigorúbban kell megfelelő büntetést alkalmazni. (Előadó: dr. Bódogh Pál.)

Budapest, 1951. évi május hó 30-án.

dr. Korda Lajos s. k.,
osztályvezető.

Az 1951. III. negyedévi pénztári tervek elkészítése és beküldése.

A belkereskedelmi miniszter 386.112/1951. számú körrendelete a főfelügyelete alá tartozó központokhoz, egyesülésekhez, gazdasági irodához, állami vállalatokhoz, valamint a tanácsok végrehajtóbizottsága kereskedelmi osztályaihoz.

Népgazdasági Tanácsi határozat végrehajtásaképpen a 6.170—54/1950. (XI. 19.) III. a. P. M. számú rendelet a vállalatok részére tervnegyedévenként pénztári terv készítését írta elő.

A III. negyedévi pénztári terveket mindazon vállalatnak, központnak, stb. el kell készíteni és az alábbi szabályozott módon beküldeni, melyek a III. negyedévre akár előzetes, akár végleges pénzügyi tervet készítenek. Pénztári terv készítésének kötelezettsége alól a fennálló rendelkezések értelmében csak a helyi tanácsok közvetlen irányítása alá tartozó (ú. n. A/22. típusú vállalatok) mentesülnek. A pénztári tervek elkészítéséhez gondosan át kell tanulmányozni a körrendeletem elején említett pénzügyminiszteri rendeletet, valamint a Magyar Nemzeti Bank pénzforgalmi osztálya által a vállalatoknak már megküldött folyó hó 24-i keletű Po 65/1951. számú körlevélben foglaltakat. Meg kell szünni az egyes vállalatok részéről mutatkozó laza és feületes pénztári terv készítésének, mert az országos pénztári terv elkészítéséhez népgazdaságunknak rendkívüli érdekei fűződnek és ez elsőrendű kötelességévé teszi a vállalatoknak, hogy

pénztári tervüket a pénzügyminiszteri rendelet és a Nemzeti Banki körlevélben foglaltak szerint a legpontosabban készítsék el. A Magyar Nemzeti Bank jelentése alapján a legszigorúbban fogok eljárni azokkal szemben, akik a pénztári tervet gondatlanul készítették, vagy határidőre nem küldték be.

A pénztári tervek elkészítéséhez szükséges Po 62. számú nyomtatványokat a legszükségesebb példányszámban a vállalatok az illetékes számlavezető helyüktől igényeljék.

A központ alá nem tartozó vállalatok pénztári tervüket 2 példányban kötelesek elkészíteni, melyből egy a vállalatnál marad, egyet pedig cégszerűen aláírva a vállalat számlavezető helyéhez kell beküldeni 1951. évi június hó 9-ig.

A központok és egyesülések irányítása alá tartozó vállalatok 3 példányban kötelesek pénztári tervüket elkészíteni és azokat felülbírálás végett illetékes számlavezető helyüknél bemutatni. A számlavezetőhely a pénztári tervek felülbírálását rögtön megejti és a terveket cégszerű aláírásával még aznap visszaszolgáltatja a vállalatoknak. A központ és egyesülés irányítása alá tartozó vállalatok az előbb említett számlavezetőhelyi felülbírást oly időben végeztessék el, hogy a visszakapott példányokból 2 példányt 1951. évi június hó 9-ig az egyesüléshez, illetve központokhoz továbbíthassanak. A felülbírált tervek egy példánya természetesen a vállalatnál marad. Az egyesülések és központok a 9-i hozzájuk beérkező pénztári terveket átvizsgálják, esetleg módosítják, cégszerűen ők is aláírják a terveket és összesítés nélküli folyamatosan közvetlenül a Magyar Nemzeti Bank pénzforgalmi osztály számviteltechnikai és kiértékelési főcsoportjának küldik meg legkésőbb 1951. június 12-ig.

A III. negyedévi pénztári tervek beküldése az előbbiekről szerint megegyezik a pénzügyi előirányzatok beküldési határidejével.

Azok a vállalatok, amelyek most csak előzetes pénzügyi tervet készítenek, a pénztári tervet is csak ideiglenesen készítik el. Ezt a körülményt a pénztári tervnyomtatvány felső részén feltűnően meg kell jelölni. E vállalatok végleges pénztári tervet a végleges pénzügyi tervek alapján azzal egyidejűleg fognak majd készíteni.

Ismételten és nyomatékosan felhívom a pénztári terv készítésre kötelezetteket a tervek leggondosabb elkészítésére és a beküldési határidő feltétlen betartására. (Előadó: dr. Leisz Béla.)

Budapest, 1951. évi május hó 29-én.

Hannig Ferenc s. k., osztályvezető.

A 122/6/1951. N. T. számú határozatban meghatározott felclősségű főkönyvelők alkalmazása.

A belkereskedelmi miniszter 385.902/1951. VIII. 1. számú körrendelete a tárca operatív főosztályaihoz, a tárca főfelügyelete alatt működő kereskedelmi központokhoz, egyesülésekhez, gazdasági irodához, vállalatokhoz, valamint a budapesti városi és a megyei tanácsok végrehajtóbizottságának kereskedelmi osztályaihoz.

A Népgazdasági Tanács az állami vállalatok főkönyvelőjének jogkörét és feladatát a Népgazdasági Tanács Határozatainak Tára folyó évi április 12-i számában közzétett 122/6/1951. N. T. számú határozatban részletesen szabályozta.

A hivatkozott határozat végrehajtásaképpen közlöm, hogy az abban megállapított jogkörű és felelősségű főkönyvelő működése, illetőleg alkalmazása a főfelügyelet alá tartozó vállalatok közül az alábbiaknál kötelező:

I. A tárca közvetlen irányítása alá tartozó vállalatok közül:

1. Valamennyi tárcaközvetlen nagy- és kiskereskedelmi vállalat — beleértve a vidéki Népboltokat, — népbolt-szerű kiskereskedelmi és élelmiszer kereskedelmi vállalatok